

Joakimfest 16. – Međunarodni pozorišni festival – Knjaževsko-srpski teatar

GLAVNI PROGRAM / MAIN PROGRAM

Upotreba čoveka

8.10 / 20:00 /

Kao da kraj nije ni sasvim blizu

9.10 / 20:00 /

10.10 / 12:00, 14:00, 16:00, 18:00, 20:00

Bludni dani kuratog Džonija

11.10 / 20:00 /

Samo glas

12.10 / 20:00 /

Naš magacin

13.10 / 20:00 /

I konje ubijaju, zar ne

14.10 / 20:00 /

Ako dugo gledaš u ponor

15.10 / 20:00 /

PRATEĆI PROGRAM / SIDE PROGRAM

PRVIH 15 GODINA

8. okt – 1. nov / Otvaranje u 19.30

Foaje Knjaževsko-srpskog teatra

Kulturni centar UMMUS

Postavka izložbe plakata sa prethodnih 15 izdanja Međunarodnog pozorišnog festivala Joakimfest (Joakiminterfest).

POZORIŠTE, DIJALOG, SEĆANJE

9. okt / 12:00 / Knjaževsko-srpski teatar

Doprinos i značaj „malih izdavača“

u Srbiji – pozorište i drama

Radni sto – nezavisna mikroizdavačka kuća – Bojana

Denić, glavna i odgovorna urednica

Knjaževsko-srpski teatar – Izdavačka delatnost – Marko

Misirača, reditelj

14. okt / 12:00 / Knjaževsko-srpski teatar

SEĆANJE NA PROF. DR DRAGANA KLAJČA (1950-2011)

TIM FESTIVALA JOAKIMFEST / Joakimfest FESTIVAL TEAM MEMBERS

Direktor festivala i Knjaževsko srpskog teatra /

Festival director and the Princely Serbian Theatre

general manager:

Mladen Knežević

Umetnička direktorka i selektorka 16. Joakimfesta /

Artistic director and curator of the 16th Joakimfest:

Branislava Ilić

Organizacioni deo / Organization:

Izvršni producent / Executive producer:

Mr Vojo Lučić

Odnosi s javnošću, marketing /

Public relations and marketing:

Jovana Perić

Web administrator i arhiva festivala /

Web administrator and festival archivist:

Zoran Miljković

Tehnička koordinatorka / Technical coordinator:

Ana Kolbjanova

Vizuelni identitet / Visual identity:

Branislava Ilić

Milena Vučković

Plakat / Poster design:

Milena Vučković

Katalog festivala / Festival catalog:

Urednica kataloga / Catalog editor:

Branislava Ilić

Dizajn i prelom / Design:

Milena Vučković

Prevod / Translation:

Boris Tiosavljević (eng/sr)

Nela Bebler (slo/sr)

Marko Misirača (mk/sr)

Damjana Jovanović

Prateći program / Side program:

Branislava Ilić

Marko Misirača

Marija Soldatović

Bilten / Newsletter:

Urednik / Editor:

Zoran Mišić

Redakcija / Editorial staff:

Branislava Ilić, Marija Soldatović Divna Stojanov,

Isidora Milosavljević, Bojan Tasić

Prelom / Prepress:

Aleksandar Đoković

Foto i video / Photo and video:

Dragan Vučković

Tehnička podrška / Technical support:

Šef tehnike / Technical director:

Saša Đorđević

Ekipe tehnike / Technical support team:

Vladan Brkić, Zoran Stevanović, Strahinja Đorđević,

Marija Vujičić, Nenad Miloradović, Nikola Manić,

Saša Radivojević, Ivan Filipović, Dobrica Andrić,

Zoran Jokanović

Administrativno-pravni poslovi /

Legal department:

Svetlana Borković, Nadica Ognjanović

Računovodstveni poslovi /

Accounting department:

Danijela Milenković, Snežana Nedeljković,

Danijela Stević, Snežana Ristić

Domaćini trupa / Hosts of the troupes:

Sanja Matejić, Marija Rakočević

Čedomir Štajn, Bojan Ilić

Nikola Milojević, Ana Kolbjanova

Biletarnica / Theatre box office:

Milica Đorđević

Razvodnice / Ushers:

Milica Savić, Marija Peković

Volonteri(ke) / Volunteers:

Ljiljana Božović, Jovana Marković

Bojana Krstović, Helena Arnaut

Petra Gavrilović

BILTEN

Joakimfest 16 • broj 7 • 14. oktobar 2021.

DAN ŠESTI - „NAŠ MAGACIN“

Čiji magacin? Naš magacin!

Razgovor s rediteljkom i autorkom teksta slovenačke predstave Naš magacin, vodila **Divna Stojanov**

Kada se u pozorištu postavlja društveno i političko-angažovani tekst i kada se teatar generalno bavi promišljanjem sistema i ideologije u kojem živimo, postavlja se pitanje da li pozorište može da utiče na društvenu realnost i koje su granice njegovog dometa?

MATEJA KOKOL: Verujem da pozorište može da otvori um, čula, snove, maštu i osećanja u vezi sa nekom temom i da je kasnije na publici i na čoveku samom, da ovo prihvati ili ne i da odluče šta će učiniti, ona ili on, sa tim što predstava nudi. Ja sam ušla u svet pozorišta, jer sam idealistički čvrsto verovala da teatar može da menja svet. Rekla bih da su se stvari malo promenile. Sada verujem da teatar gledaocu može da ponudi teren za promenu. Sitne odluke mogu da vode

ka krupnim promenama. I da su granice tog cilja istovetne granicama senzibiliteta otvorenog uma, čula, snova, imaginacije i gledačevih emocija. Zadatak pozorišta je da razvije tu senzibilnost, misli i osećanja koji mogu da vode ka promenama. I tako, posledično, mi pomeramo i širimo te granice svakom novom predstavom. Smatram da pozorište po sebi, ima tu moć da nas pripremi za otvaranje vidika i prijemčivost za promene, probleme i emocije. Ponekad sama katarza kroz bes, smeh, plač, može da nam pomogne da razbistimo misli, osećanja i izoštrimo čula, kako bismo počeli iz početka. Dakle, moguće je da pozorište po sebi, priprema prostor za promenu, kasnije i u stvarnom životu.

Dok se dramski tekst završava jasnom naznakom da junakinje ostaju da rade u skladištu i da je, kako je Mark Fišer rekao, lakše zamisliti kraj sveta, nego kraj kapitalizma, predstava se završava buntovničkim izla-

skom radnica sa scene i natpisom: Nećemo se vratiti dok ne popravite radne uslove. Kako i zašto je došlo do ove radikalna promene na sceni u odnosu na tekst?

MATEJA KOKOL: Svaka promena počinje u vama samima. Ja čvrsto verujem da je pozorište mesto i mašte i snova gde je sve moguće - čak i srećni završeci. Tako da u mom svetu uvek ima vere u bolju budućnost i srećan kraj. Dopada mi se da moja publika tokom izvođenja može da doživi, oseti, misli i posebno sanja i zamišlja, bolju budućnost, čak i kada je to teško. Ja još uvek čvrsto verujem u dobro u ljudskom umu i srcu i da ti snovi i nade mogu da motivišu nas kao društvo u celini. Nama su potrebne ove dobre priče, priče sa srećnim krajem. Ako neko to može, možda i moja druga verzija isto to može. I mislim da ponekad moramo da se podsetimo na to, ili barem da moramo da imamo priliku da sanjamo da postoji bolje mesto, da možemo da menjamo i

da pozorište kao takvo može da ponudi barem pretpostavku bolje budućnosti. Zar pozorište nije savršeno mesto za to? Ovo nam daje, ili bar meni daje, moć i motivaciju u ovom haotičnom životu. I kada se osvrnem oko sebe, vidim da ljudi pre svega, gube motivaciju i nadu i svoje snove. I pošto sam idealista, još uvek verujem da motivišem ljude i da im nudim nadu i snove o boljoj budućnosti i promenama.

Za vreme pauze junakinje se često igraju zamišljajući da su gošće nekog talent, ili talk šoa. Ako je polje igre u predstavi postavljeno kao mesto i vreme slobode, da li se može reći da je pozorište danas jedno veliko igralište oslobođeno od kapitalizma?

MATEJA KOKOL: Ako odvojim pozorište od institucije, mislim da je ono u svom izvornom obliku slobodno (oslobođeno od kapitalizma)



Mateja Kokol

foto Gaja I. Kutnjak

i zato je na ovom terenu sve moguće. Ono ti daje moć da govoriš, da sagledaš budućnost, da osećaš, da se izraziš, da se igraš sa različitim perspektivama, da počneš iz početka ako si nešto zajebao, da čak dižeš iz mrtvih, oslobađaš nasilja, da preinačiš prošlost, budućnost i sadašnjost bez teških posledica. To je mesto imaginacije, gde možeš da se vraćaš i učiš na svojim greškama, a da nikoga ne povrediš. Zar to nije divno?

U jednoj sceni junakinje razgovaraju o Jugoslaviji i prednosti-komunističkog uređenja. Šta danas predstavlja Jugoslavija savremenoj slovenačkoj omladini stasaloj u neo-liberalnom kapitalizmu?

TJAŠA MISLEJ: Mislim, da to veoma zavisi od vaspitanja i porodičnog miljea svakog pojedinca. U našoj porodici Jugoslavija je uvek bila nešto pozitivno, povezano sa sentimentom nostalgije, solidarnosti, kolektivnog. Naročito mama ima uspomene na ta vremena i na prethodno političko uređenje. Ali znam i da postoje porodice, koje je Komunistička partija odbacivala, čak progonila. Čini mi se da je politička orijentacija, uglavnom, određena vaspitanjem. Ali mladi, vremenom mogu i da se okrenu protiv roditelja, kada počnu samostalno da razmišljaju. Teško bih mogla da kažem šta uopšte znači Jugoslavija za današnju omladinu. U Sloveniji živi mno-



Tjaša Mislej

bazičnu suprotnost između jugoslovenskog socijalizma i savremenog kapitalizma, koji se iskazuje u reviziji vrednosti, a naročito u kolektivne povezanosti u individualni egoizam, ne više kroz napredak i dobrobit društva kao celine, već kao napredak i uspeh pojedinca, kao rivalitet pojedinaca.

MATEJA KOKOL: Ja ne mogu da govorim u ime cele generacije mladih, ali Jugoslavija su za mene priče ljudi koji me okružuju. Ja sam u tome živela svega dve godine. :) Ja volim da ih slušam. Ja volim da ih zamišljam i volim da čujem kako su ljudi bili radosni i zadovoljni. Te priče su obično pune misli o srećnom i idealnom životu koji su imali. Oni mi obično kažu – Mateja, da si ti tada stvarala, ti bi bila... Uff, negde na vrhu. :) Ne bi se mučila, kao sada. :)

Humor zauzima važno mesto u ovoj predstavi. Za mene je smeh tokom gledanja bio jednak smejanju žrtve kada bi je dželat promašio sekirom. Šta biste vi rekli, čemu se zapravo smejemo kad gledamo Naš magacin?

TJAŠA MISLEJ: Osnovna situacija u drami je bizarna, možda čak tragikomična. Verujem, da ukazuje na neku sputanost savremenog čoveka, u kojoj može da se prepozna svaki gledalac. Dok sam pisala, pretpostavljala sam da gledam iz ugla gledaoca i pokušala sam da ga što više uklju-

go doseljenih iz republika bivše Jugoslavije, koji su raznih nacionalnosti. Neki su morali da pobegnu zbog ratova na Balkanu. Mislim, da je to pitanje jako individualno. U drami sam inače pokušala da uspostavim neku



čim u predstavu. Želela sam da stvorim upravo crni humor koji pominjete, taj osećaj smeha žrtve. Smejemo se sopstvenoj apsurdnoj situaciji. Svi znamo, da je naša društvo uređeno na nepravedan način. Svi znamo da je, sa neograničenim kapitalističko-privrednim razvojem i stalno sve većom potrošnjom sa druge strane, nešto veoma pogrešno. Znamo, da su prirodni resursi ograničeni da neoliberalna ekonomija previše utiče na klimatske promene, što će nas, dugoročno gledano, uništiti, ali još uvek kao društvo ništa ne menjamo. Smejemo se ljudskoj gluposti, ljudskoj pohlepi, ljudskoj žudnji za uspehom, potrebi za ljubavlju, smejemo se sopstvenoj nemoći.

Komad tematizuje mnoge probleme žena u savremenom društvu, pitanje majčinstva, rođenje kćerke u patrijarhalnoj zajednici, nesuglasice između starije i mlađe generacije žena u porodici. Na koje načine se ovi problemi mogu savladati? Da li je rešenje u razumevanju i podršci unutar malih kolektiva kakav čine radnice skladišta?

TJAŠA MISLEJ: U komadu sam se odlučila za samo ženske glavne likove jednostavno zbog činjenice, da u našim prodavnicama i hipermarketima većinom rade žene. To sigurno nije slučajno. Ta radna mesta su među najslabije plaćenim, a istovremeno veoma naporna i podrazumevaju rad u smenama, rad vikendima, prekovremeno itd. U Sloveniji smo tek nedavno dobili zakon, koji zabranjuje rad nedeljom, većine prodavnica. Zanimljivo je bilo pratiti javne diskusije, kako su veliki trgovački lanci bili protiv toga i kako su pretili otpuštanjem. Tvrdili su, da će radnici tim samo izgubiti, da će i kupci biti na gubitku, a potom, ništa od toga se nije desilo. Prodavnice su nedeljom zatvorene i prodavci imaju bar taj dan garantovano slobodan. Da, slažem se sa vama, da bi i kao zajednica i u porodici, a i šire u društvu, morali da tražimo međusobno razumevanje, jedinstvo i podršku.

Kako znamo da su najčešće muškarci na pozicijama moći zanimljiva je odluka da lik menadžerke hiper-marketa, gospođa Grebovič, bude ženskog pola. Šta mislite da je ovo izbegavanje stereotipa donelo predstavi?

TJAŠA MISLEJ: Poslovođa, gospođa Grebovič, stvarno je na vodećoj poziciji i na sve moguće načine pritiska svoje podređene, a istovremeno je i sama deo velike mašinerije i zarobljena u hijerarhiji korporacije. Nad njom je još neko, koji ima još više moći. I na gospođu Grebovič se vrše pritisci i ona je poput radnica, u stvari, neispunjeno biće, koje je svoju potrebu za ljubavlju zamenilo dokazivanjem na poslu.

prevod sa slovenačkog i engleskog:
Nela Bebler

(Divna Stojanov - nagrađivana dramska spisateljica, kritičarka i dramaturškinja iz Novog Sada. Piše za pozorišni časopis Scena i prati većinu domaćih ali i neke od regionalnih pozorišnih festivala. Selektorka je festivala TAKT - Teatar u Novom Sadu.)

Večeras na repertoaru

14. 10/ 20:00 / Knjaževsko-srpski teatar

Po istoimenom romanu Horasa Mekoja (Horace McCoy)

I KONJE UBIJAJU, ZAR NE

Dramatizacija i režija:
Martin Kočovski

Produkcija: NU Narodno pozorište, (НУ Народен театар Битола), Bitolj (Severna Makedonija) (snimak predstave)

Trajanje: 102 minuta

Prevod: Snežana Krajčevska Pluškovska

Asistent reditelja: Jovan Ristovski

Scenografija i dizajn plakata: Filip Jovanovski

Kostim: Julijana Bojkova Najman

Muzika: Foltin

Ton - dizajn: Aleksandar Dimovski

Svetlo - dizajn: Igor Micevski, Ilija Dimovski

Fotograf: Aleksandar Bunevski

Inspicijent: Miroslav Lazarevski

Suflerka: Gordana Mihajlovska

Šminka i frizura: Sašo Martinovski

Snimatelji: Dimitar Kolondžovski, Aleksandar Kotevski,

Stefan Gjorgjievski (С.Горѓиевски), Mimi Markovski

Video dizajn i montaža: Goce Veselinovski

IGRAJU:

Glorija: Ilina Čorevska

Robert: Nikola Stefanov

Alis: Valentina Gramosli

Roki: Nikolče Projčevski, Anastazia Hristovska, Živko Borisov

Rubi: Viktorija Stepanovska – Jankulovska

Džejms: Filip Mirčevski

Džozel: Nikolče Projčevski

Džeki: Marija Stefanovska

Mario: Živko Borisov

Mornar: Zdravko Stojmirov

Širil: Anastazia Hristovska

Fred: Aleksandar Stefanovski

O SNIMKU, PREDSTAVI I „KONJIMA“:

Onlajn premijera predstave I konje ubijaju, zar ne, bila je 30. 12. 2020, a premijera na sceni Narodnog pozorišta u Bitolju održaće se 30. 9. 2021. Pozorište nije radilo od marta do oktobra 2020. Tada započeo rad na predstavi, ubrzo se prekida zbog bolesti glumaca i nastavlja u decembru. Ovi podaci najbolje ilustruju stanje u pozorištima u Makedoniji u proteklih godinu i po dana.

Reditelj Martin Kočovski je inteligentno i dramaturški vešto u onlajn prenos predstave upisao, uključio i kontekst zatvorenog teatra, praznu salu, distancu među ljudima u tehnici, oko scene i na sceni. Koliko god da se ova predstava uživo igra u pozorištima i na festivalima, nikada neće imati taj segment dokumentarnog zapisa i svedočenja jednog trenutka, kakav ima snimak.

Ako neka predstava u ovoj selekciji sublimira (tematski) sve ostale u koncept ŽIVOT POSLE na ovom prostoru, onda je to ova. Ona je istovremeno „pucanj i „pucanje, svih ljudi koji na ovom, nekad jugoslovenskom prostoru, posle 30 godina, ne uspevaju da prežive bolesne, manipulativne igre, mnogobrojnih (stranih i domaćih) kapitalističko-političkih moćnika. Branislava Ilić

REDITELJ O PREDSTAVI:

Predstava „I konje ubijaju, zar ne“ ima dve dramaturške linije. Prva je narativna i u velikoj meri prati scenario filma i romana, druga je semiotička, lična - rediteljska i ima subjektivni karakter i ulogu. Narativna linija generalno govori o očajničkoj borbi Glorije, Roberta i ostalih likova, da prežive Velike depresije u Americi, 30-tih godina prošlog veka. Psihofizička depresija, koja je danas epidemiološka bolest, a bila je prisutna i tada, glavna je tema narativne dramaturške linije. Sveprisutna nečovečnost danas, otvara i razvija druga dramaturška linija koja obrađuje iste teme kao i prva, ali u savremenom kontekstu.

Subjektivna linija citira, komentariše i propituje događaje, odluke i radnje iz našeg vremena, od 1977. do danas, a zalazi i u blisku budućnost. Dakle, obuhvata period koji je istovetan periodu života reditelja predstave... Interesanta je ta paralela koja se javlja kada istorijski događaji korespondiraju s narativnom linijom scenarija filma ili romana. Ponekad se podudaraju, ponekad su u sukobu, a ponekad se i razilaze. Nije postavljena granica gde linija priče završava, a počinje subjektivna, lična i obrnuto...